

داروهای رایج و مورد استفاده در بیماران دیالیزی

اپرکس یا اریتروپویتین نو ترکیب :

علت مصرف: اکثر بیماران مبتال به نارسایی کلیه که به مدت طولانی دچار اختلال عملکرد کلیه هستند مبتلا به کم خونی می شوند. کم خونی به دلیل کاهش ترشح هورمون اریتروپویتین است که ۹۰ درصد آن در غده فوق کلیه ساخته و ترشح می شود و با تاثیر بر مغز استخوان باعث افزایش تولید گلوبول های قرمز خون می گردد. این دارو جهت جبران و اصلاح کم خونی ایجاد شده مورد استفاده قرار می گیرد .

اشکال دارو: این دارو به شکل مایع بی رنگی است که به صورت آمپول های ۲۰۰۰، ۴۰۰۰، ۶۰۰۰ و ۱۰۰۰۰ واحد عرضه می شود .عوارض دارو: با مصرف بیش از اندازه اپرکس غلظت خون افزایش می یابد که می تواند موجب از کار افتادن فیستول گردد. بنابراین از تزریق خودسرانه و یا تغییر دوز آن اجتناب کنید. تزریق اپرکس باعث افزایش فشار خون شده که در نتیجه از تزریق آن در زمانی که فشار خون بالای ۱۶۰ میلی متر جیوه است باید خودداری شود.

نحوه مصرف: اپرکس می تواند به صورت داخل وریدی، زیر جلدی و داخل پریتون تزریق شود. در تزریق زیر جلدی در منزل حداکثر حجم تزریقی باید ۱ سی سی باشد. حجم های بیشتر در مکان های دیگر تزریق شود. محل تزریق بازوها و دیواره قدامی شکم می باشد که باید به طور متناوب تغییر یابد.

نکات قابل توجه :

۱- این دارو باید در درجه حرارت ۲-۸ درجه سانتیگراد نگهداری و از یخ زدگی آن جلوگیری شود. ۲- رنگ محلول باید شفاف باشد ۳- باید از مخلوط کردن آن با سایر داروها و رقیق کردن آن خودداری کرد. ۴- دارو در یخچال نگهداری شود و از یخ زدگی و تابش مستقیم نور خورشید محافظت شود. ۵- قبل از تزریق فشار خون کنترل شود و در صورت فشار بالای ۱۶۰ میلی متر جیوه دارو تزریق نشود.

ونوفر

علت مصرف: این دارو از ترکیبات آهن و ضد کم خونی می باشد **اشکال دارو:** ونوفر به شکل آمپول های ۵ میلی لیتری که حاوی ۱۰۰ میلی گرم محلول قهوه ای تیره آهن است، عرضه می شود .

عوارض دارو: افت فشار خون (در صورت تزریق سریع)، تغییر موقت حس چشایی، تهوع، ایجاد شوک و احساس طعم فلز در دهان می باشد .نحوه مصرف: تزریق وریدی بهترین روش تزریق ونوفر می باشد که توصیه می شود هر میلی لیتر آن در ۲۰ میلی لیتر سرم نرمال سالین رقیق شود.

نکات قابل توجه: ۱- ونوفر نیازی به نگهداری در یخچال ندارد ۲- ونوفر با هیچ دارویی نباید مخلوط شود ۳- داروی رقیق نشده، داخل رگ سریع تزریق نشود ۴- در زمان تجویز قرص آهن قطع شود.

کربنات کلسیم

موارد مصرف: این دارو به صورت مکمل غذایی هنگامی که دریافت کلسیم ممکن است ناکافی باشد، مصرف می شود. همچنین در نارسایی کلیه به دلیل افزایش فسفر خون، این دارو استفاده می شود زیرا این دارو در دستگاه گوارش به فسفات متصل می شود و مانع جذب آن می گردد

اشکال دارو: به صورت قرص های ۵۰۰ میلی گرم موجود است که حتما باید در دمای ۱۵-۳۰ درجه و در پوشش بسته نگهداری شود .

عوارض: یبوست، تهوع، تشنگی و پر ادراری از عوارض این دارو است.

نکات قابل توجه: در صورت بروز علائمی نظیر بی اشتهاپی، تکرر ادرار، خشکی دهان، گیجی و هذیان که نشان دهنده افزایش بیش از حد کلسیم در بدن است باید سریعا به پزشک خود مراجعه کنید. ۲- اگر هدف از درمان اصلاح کلسیم است باید دارو را یک ساعت بعد از غذا و با یک لیوان پر از آب میل کنید. ۳- اگر هدف اصلاح فسفر است دارو باید وسط غذا میل شود ۴۰- آنتی بیوتیک ها و آهن جذب خوراکی کلسیم را مختل می کنند، به همین دلیل با فاصله زمانی از هم مصرف شود.

بیمارستان دکتر ساجدی هادیشهر

داروهای رایج در بیماران دیالیزی

با تشکر از: آقای دکتر عمید قاسم بگلو و آقای دکتر فدایی- متخصص

داخلی

تهیه و تنظیم: معصومه عبداللهی- سوپروایزر آموزشی

کلسی تریول

اشکال دارو: قرص های (پرل) ۰/۲۵ میکروگرم

مکانیسم اثر: کلسی تریول فرم فعال شده ویتامین D است که متابولیسم کلسیم و فسفات را تحت تاثیر قرار می دهد. دوز دارو در بیماران دیالیزی بر اساس میزان کلسیم و فسفر خون تنظیم می شود. در صورت نیاز بعد از هر همودیالیز و یا روزانه تجویز می شود.

عوارض: مهم ترین عارضه افزایش بیش از حد کلسیم می باشد که با کنترل دوره ای کلسیم می توان از آن جلوگیری کرد .

منابع: Gohn (۲۰۱۵). handbook of dialysis.

T.Dougirdas Peter G Blake, Tood

S.ing, Wolters Kluwer Health. ۲۰۱۵

شماره تلفن های بیمارستان دکتر ساجدی:

۰۴۱۴۲۰۵۵۵۰-۰۴۱۴۲۰۵۵۵۷۱-۴۲۰۵۵۵۷۱- داخلی ۲۵۵

رناژل

موارد مصرف: این دارو یک فسفر بایندر (به فسفر مواد غذایی متصل می گردد) ترکیب یا باند شدن با فسفر آن را از طریق دستگاه گوارش دفع می کند و مانع جذب فسفر می شود. اشکال دارو: کپسول های ۴۰۰ و ۸۰۰ میلی گرم .

عوارض: عوارض جانبی رناژل و کربنات کلسیم تقریباً شبیه هم بوده ولی در رناژل عوارض گوارشی مثل یبوست که یکی از مشکلات بیماران دیالیزی است کمتر دیده می شود

نکات قابل توجه ۱- باید مصرف مواد خوراکی حاوی فسفر نظیر آجیل و لبنیات ماست، دوغ، شیر، کشک و... تقلیل یابد. ۲- در صورت مصرف رناژل هیچ گونه فسفات باندردیگر را نباید مصرف کنید. ۳- فاصله مصرف رناژل با داروهای ضد تشنج، وارفارین و سیپروفلوکساسین باید حداقل ۱-۳ ساعت باشد.

